

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

14 an Fiscus succede[n]s instituto indigno, præferatur substituto vulgari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

bus, & callis descendentes etiam non suis, & in potestate testantibus non existentibus: qui instituti a patribus, matribus, auis, proavis, auibus, siue soli, siue cum extraneis, vel substitutis, ante apertas tabulas defuncti, siue nouerint se scriptos heredes, siue ignorauerint, in liberos suos cuiuscunque sint gradus vel sexus, derelictam sibi hereditariam portionem, nulla prescriptione huiusmodi, si tamen non recusant hereditatem, possunt transmitti, *l. vni. de iis qui ante apert. tab. her. transmi. lib. 6. C. si. si referatur in l. vni. §. in nouissimo. de ca. toll. lib. 6. C. si. 30.* Tertius casus, in spatio anni ad deliberandum instituto dato num velit adire vel repudiare hereditatem, intra quem si decesserit, transmittit ad successores, siue ex testamento siue ab intestato, ius hereditatis sit delata. non adita, *l. cum antiquioribus. C. de iure delib.* Atque de istis instituta nunc est questio, num qui veniunt iure transmissionis in locum institui, praefertur substitutis. Mihi placet illa sententia, praefertendos esse transmissionarios substitutis. ¶ Cuius prior ratio videtur, quod iura interpretentur verba conditionis. Si heres non erit, & si alium heredem non fecerit, *l. si paterfamilias. 40. de hered. institui. §. fin. de vul.* Alium autem fecisse heredem videtur, qui transmittit & transmittendo videtur heres esse voluisse non repudianda: potissimum in Gallia, ubi consuetudo quod mortuus fasset vitium. Vt haec ratio conuelli non possit diffugio, quod verba, *Si heres non erit*, continent tantum conditionem, si alium heredem non fecerit, quando aditio praecessit institutionem alterius heredis. Haec enim profus iuuenilia sunt. Quorum enim requisitis intelligi, vel alium heredem non fecerit, si institutus adierit: Aditione enim instituti, expirat vulgaris substitutio, *l. post aditam. C. de imput. 2.* Probat Paulus Iur. in *l. si quis filium suum. 7. §. 1. de acquir. hered. P.* Vbi si filius priusquam fecerit se patri necessarium excitisse heredem, relicto decesserit filio necessario, is nepos ab aui hereditate abstinere, quem admodum & patri permittitur: & ita ius patris in filium transmittitur, non adita hereditate. Neque calumniari oportet verba, ubi substitutum non datum patri. Nam neque lex exprimit, ut si substitutus datus esset, hoc ius denegetur. 3. Probat *ex l. vni. §. cum autem. de cad. toll. C.* ubi hereditas non adita defertur ad substitutum, priusquam perueniat ad fiscum: exceptis personis, in quibus dictum erat ius transmissionis locum habere. Et proinde transmissionarii praefertuntur substituto. 4. *Q. lex vni. de his qui ante apert. tab. C.* vult transmissionarios ad hereditatem non aditam patris peruenire, siue si pater fuerit solus institutus, siue alius fuerit substitutus: nec obesse villo modo prescriptionem seu oppositionem non aditam hereditatis. 5. Coniunctus praefertur ex praesumpta voluntate testatoris substituto vulgari, *l. quidam testamentum. 3. de vulg. P.* at transmissionarius praefertus coniuncto, *l. 3. C. de iure delib.* Ergo transmissionarius praefertur substituto, per regulam, si vincio vincem te. a fortiori vincio te, *l. de accessionibus. de diuer. §. temp. prescrip. P. 6.* Et proculdubio verum est, heredem heredis esse heredem testatoris, *l. fin. de hered. institui. C.* Et in hac quaestione resolutione, constituto basim, & fundamentalem considerationem, pendente beneficio transmissionis institutum censeri super esse, & tamen nec velle vel nolle, donec per eius heredem declaratur, vel aditio, vel repudiatio seu absentio. Et proinde eodem pendente tempore substitutum excludi, *per l. quando. l. 3. de acquir. hered. vbi Vlpian.* *Quandiu prior heres institutus hereditatem adire potest, substitutus non potest.* ¶ Ex quo omnia fere tela in contrariam sententiam collecta, elidi possunt. Nec verum est quod quidam putant, substitutionem vulgarem tollere fuitatem, quae est fundamentum transmissionis, vt diximus. Nam iam docuimus tres esse species transmissionis, & vnam tantum ex fuitate pendere, & ita falsam in aliis esse rationem. Subinde neque leges, quas ad hanc adferunt fuitatem tollendam, id probant. Citant enim *l. si filius heres. 16. de libe. & posthu. P.* ubi filio substitutus nepos, praeterito posthumo, succedit patri. Et putant fuitatem posthumi substitutione tolli, quod nunquam sensit Africanus: sed ait posthumo non nato admitti substituta. Non enim praestat impedimentum posthumus, qui natus non est, *reg. iur. non praestat.* contra, si speraretur nasci, vt Papinianus explicat. Nec secundo quod adferunt *ex l. heredes mei, §. 7. cum ita, ad Treb. vbi pater non transmittit in filium spem substitutionis, huc pertinet. l. ventre praeterito, §. 3. de acq. her. P.* Nam non animaduertunt in nostra quaestione, ante mortem patris hereditatem delatam, & tantum expectari heredis voluntatem: cum tamen in *§. cum ita*, ante delatam decessisset pater relicto filio. Tertio minus facessit ratiuncula, praefertendum eum, qui venit

iure communi, in concursu venientis iure speciali. *l. eius militis, §. militis missus, de mil. testa. P. l. centurio, de vulg. a.* Substitutum autem venire iure communi, *l. vni. in princ. de cad. toll. C.* & transmissionarium iure speciali, *l. vni. §. in nouissimo.* Nam nec hic concurrunt & transmissionarius & substitutus, sed expresse docuimus, primum ordinem dari transmissionariis, qualis daretur institutis. Item nec veniunt iure speciali, sed iure communi transmissionarii & naturali, potissimum postquam lex generalis hoc ius illis faciunt. 4. Non obest *l. quidam in testamento, 25. ad Treb. P.* ubi inquit mater substituta praefertur transmissionariis heredibus filii institui. Nam in illa *l.* filius decesserat, antequam heres institutus, cui ille substitutus esset, adire hereditatem: & ita filius decessit, antequam ei delata esset hereditas, & dies restitutionis ei facienda venisset vel cessisset. Erta nulla est questio ibi iuris transmissionis. 5. Perperam citant *l. si. C. de hered. institui. vers. in autem, ibi, Herede Plotii prius herede sibi instituto si si adiecerit testator, Sempronius Plotii heres esto: tunc existimandum est si non Plotius heres sibi fuerit, tunc Sempronium in iocum, partem & Plotus ex substitutione vocari.* Nam illa verba, *Si non Plotius heres sibi fuerit*, continent, vt docuimus, vel alium sibi heredem delata hereditate non fecerit, quod contingit in transmissionario. ¶ Non tamen pugnat quod dicitur, substitutum praefertur coniuncto, vt in specie *l. 2. §. si duo, de bo. poss. §. tab. idem §. si quis non implens, vers. si vero de here. & §. in princ. in auth. hoc amplius, C. de fideicom. l. vni. §. in primo, & §. pro secundo, de cad. toll. C.* At, inquit, coniunctus vincit transmissionarium, in *l. 2. C. ad SC. Orficia.* Alii citant quoque *l. 2. §. ita demum, ad Treb. in P.* Ergo inquit, substitutus vincit coniunctum, per regulam, si vincio vincem te, a fortiori vincio te, *l. de accessionibus, de diuer. §. temp. prescrip. P.* Siquidem minor propositio non probatur per iura citata, in quibus nullus transmissionarius heres. ¶ Siquidem tamen in *l. 2. C. ad SC. Orficia.* heres matris erat, qui hereditatem non transmittit, quia suus non est, eo quod mulieres non habent liberos in potestate, *§. femina, de adop. l. nulla femina, de suis & legitim. hered. P.* In §. vero, ita demum, filius decesserat ante delatam hereditatem. 7. Leue quod adducunt, prouisio hominis tollit prouisionem legis, *l. si de pact. conuent. C. l. marianus, de proc. C. l. cum ex filio §. si de vulg. a.* at transmissionarius venit ex prouisione legis, substitutus vero ex prouisione hominis, *l. qui liberis, §. haec verba eod.* Ergo substitutus praefertendus. Nam in *§. haec verba qui liberis*, non agitur de transmissionariis. Et falsum est, quod transmissionarius non veniat ex iudicio defuncti, vt docet *l. de iis qui ante apert. tab. C.*

An fiscus succedens instituto indigno, praefertur substituto vulgari. Cap. 14.

1 Indigno ablatum quando applicatur, vel non applicatur fisco.
2 Fiscus an excludat substitutum vulgare ex indignitate instituti. Heres non vindicans mortem defuncti primatur hereditate, eod.

Errum tamen est, ablatum ab indigno ex eius culpa, applicari fisco, *l. Papinian §. meminisse, de inoff. testa. l. Claudius, in fine, de iis quib. ut indign. P. cum similit. ibi nota. l. 1. C. eo, nisi vel indignitas ex errore proueniat testatoris, quia tunc quod aufertur, defertur venientibus ab intestato, *l. pater, C. de hered. institui.* vel nisi indignitas ipsius priuandi committatur erga certam personam, ad qua potius ablatum pertinet, *l. pen. C. de legat. l. post legatum, §. amittit, de iis quib. ut indign. l. 2. §. fin. & vbi Bart. de collat. bon. P.* Ideo quarunt interpretes, num instituto existente indigno, substitutus vulgaris excludatur a fisco. Et hoc pleno Marte & veluti ambiguo disputant, confundentes substitutiones fideicommissarias cum vulgaribus, nec plane inharentes naturae nostrae substitutionis. ¶ Proinde tamen omnis superfluis velitationibus respondendum & iudicandum censeo, substitutum vulgarem non excludi a fisco Nam si ex sua persona indignus est institutus, & ideo non possit succedere, iam intelligimus eum adire non posse. Quamobrem eo de medio sublati, non vt olim hereditas her caduca, sed ad substitutum primo peruenit: & postremo loco ad aeternum, si nullus ab intestato successor reperitur, *l. vni. §. cum autem, & in princ. l. C. de cad. toll. auth. hoc amplius, C. de fideicom.* Et iniquissimum esset, ex facto heredis instituti, qui ex sua persona incapax succedendi est, fieri prauidium prouisioni testatoris quam ei lex permisit, & substituto, *l. Papinianus, §. meminisse, vers. eo autem solo, de inoff. testa. P. l. non debet, de regul. iur. l. si vnus, §. ante omnia, de pactis, P.* Quod si hereditas fuerit per institutum adita, certe ridicula est questio, an substitutus vulgaris praefertur: quia aditione expirat substitutio, *l. post aditam, C. de im. ubi* Neque*

Neque ad rem facit Martiani responsum, quod contorquent in contrariam partem, cuius verba hæc, *l. si sequens, 1. ad Senatus. Syl. lau. Si sequens gradus vitus fuerit necem testatoris, an prioris hereditas ad illum transferatur? Et ait Papinianus non esse hoc. Nam penna illius, huius primum esse non debet.* Nam illa verba recte indicant primum, non agi de substitutione vulgari, sed fideicommissaria, si dicas substitutum post additionem expectare hereditatem. Et proinde tunc filius pendente vita instituti & conditione, recte percipit fructus hereditatis restituendæ, iuxta singularem l. Statius Florus, §. Cornelio, de iure sic. P. Vel si agi de substitutione vulgari contendis, recte excluditur ibi substitutus, tanquã sine iure, a fido, quod iam a priore adita fuisset hereditas, & ita in culpa esset, quod non vindicasset mortem defuncti. *l. 3. §. eleganter, eod.* Quomodo enim privati possent a fisco hereditate, si non dum eam nactus esset? Penatio enim præsupponit habitum. *l. decem, de verb. oblig. l. Iulianus, de duor. P.* Quin & si dicas ante aditam hereditatem vindicandam esse aliquando mortem defuncti, quando ante aditionem vel post vindicandam est mors defuncti, vide *glos. magnam, ad l. cum frater, 9. ad ver. non verentur, de us. quib. ut indig. C.* ab herede, in idem recidit solutio: nam qui ante aditionem vindicat, vult esse heres, & ita excluditur substitutus.

Num Repudiante hereditatem instituto filio vel seruo, pater vel dominus adentes, excludant substitutum vulgarem.

CAP. 15.

1. *Etas secunda filii qua dicitur. Et pater repudiante hereditatem delatam filio, quando ad eundem eam sibi acquirit.*
2. *Hereditatem repudiare filium sine patre, & contra pater sine filio an possit.*
3. *Repudiatio hereditatis filium ad eundem patre, an excludat substitutum vulgarem? Seruus quomodo, & in quibus deteriorum conditionem domini facere possit, eod.*

Quia iure Codicis iustitia nec cautum est, ut si filium heredes ab aliquo institutus sit, & is in secunda ætate sit, id est, in ea, in qua consensus eius requiratur, & noluerit adire, patri detur licentia ad eundem, ut ad eum perueniat hereditas pleno iure, tam per vltimam fructam, quam per dominium, quasi ipse pater fuisset ab initio heres institutus, *l. cum non solum, 8. §. fin. autem in secunda ætate, & §. similis, modo, de bon. qua. l. c. §. ibi, 6. C. tit. 6. §. Cum ¶ Teriam iure Pandectarum ex sententia Vlpiani, l. qui is heres, 13. §. si. de acquir. hered. Neg. filius, si repudiando sine patre, n. 9. pater sine filio, alteri nocet: utriq. autem possunt repudiare. Propter istud, quod pater habebat plenum quidem in quæsitis per filium famili qui omnia patri iure antiquo quærebatur. *l. placet, eo. hodie quo ad vltimum fructum. l. fin. de bonis qua. l. §. 1. & 2. per quas pers. nob. aug.* Et ita deteriorum non liceat patri conditionem facere repudiando. *l. filius, C. de pact. reg. non debet. ¶ Ideo ¶ quæritur hic, nam hoc ipsum verum sit quando filio repudianti datus est a testatore substitutus vulgaris: & cum pater ad eundem repudiante filio, excludat substitutum? Et putarunt interpretes quidam, excludi substitutum propter proxime citata. Sed verior est meo quidem iudicio contraria sententia, pro qua mihi videtur textus expressus in l. qui liberis, §. hæc verba, de vulg. P. Vbi seruo repudiante domino non potest substitutum expellere. Potest enim etiam iubente domino, seruus nolle adire, & ita locum substituto facere, ut expresse rescripsit Alexander Cæsar. *l. cum proponas, 3. de hered. instit. C. Quomodo modum & ad eundem potest quætere hereditatem domino, & ita excludere substitutum, aditione alium heredem faciendi. l. si pater familias, 40. eo. P.* Neque hic oportet fucum facere ex vulgari regula, seruum nõ posse præiudicium vltim facere domino, *l. seruus, de pact. C. l. seruo inuito ad Treb. P.* quia illud perpetuo intelligendam est in iam quæsitis, non in quærendis per seruum, in quibus nolens quætere, præiudicare potest. *l. fin. C. de acquir. hered.* Qui enim non vult acquirere, fraudem facere non dicitur: quia is patrimonium non dimittit, ut ait Vlpianus, in l. qui autem cum possit, 6. qua. in fraud. creditor. in P.**

De effectu vulgaris substitutionis, & eius interitu.

CAP. 16.

1. *Substitutionis vulgaris effectus, & §. 9. num.*
2. *Testamentum, deficiente institutionis gradu, quando a substitutione vires capiat.*

3. *Substitutus vulgaris præfertur venientibus ab intestato.*
4. *Substitutus vulgaris succedit inmediate testatoris, non instituti. Non transmittit præcedens institutio. Succedit ut id in §. successurus erat institutus. Et iure accrescendi expellit coniunctum, quando autem consequatur pupillarem hereditatem, num. 5. 6. 7. 8. & 9.*
10. *Substitutio vulgaris quando continet tacitam pupillarem.*
11. *Substitutio vulgaris quibus modis expirat, & cur tollatur aditione facta per institutum. §. num. 1. 2. 13. & 19.*
14. *Copulatio tripliciter quomodo pluribus fiat vulgaris substitutionis.*
15. *Disiunctio quando dicitur facta vulgaris substitutionis.*

Quid operetur vulgaris substitutio nunc explicandũ est, ne perperam instituta de ea videatur tractatio vel controversia. Dicunt quidam, primum per eam tolli iustitiam: quod tamẽ iam antea supra, dum de transmissariis ageremus, fallum esse docuimus *sup. c. 13. n. 3. ¶* Secundo, ¶ efficit hæc substitutio, ut deficiente primo seu anteriore gradu, testamentum accipiat vires a substitutionis gradu. *l. 3. §. fin. de lib. & post. l. ex factis, §. Lucius, de vulg. P. l. vni in prin. de cad. toll.* Nisi anterior gradus nullus esset propter qualitatem testatoris, veluti si testari non posset, ut in *l. qui in potestate, & l. qua etate, de testa. P.* aut substitutio ipsa esset inutilis, *l. si ego, de inst. rnp. P.* aut primus gradus rumpere agnatione posthumi præteriti, quia & tunc sequentes gradus rumpentur, *l. nam & si sub conditione, §. rumpendo, eod.* aut si emancipatus esset in primo præteritus, & in secundo iniuste exheredatus, *l. non putant, §. a primo gradu, de bon. poss. cont. tab. ¶* Quo ¶ fit 3. loco, ut quia firmatur a gradu substitutionis testamentum, substitutus præferatur venientibus ab intestato ad succedendi potest ex testamento, cessat in testati successio. *l. quamdiu, de reg. iur. l. antequam, C. comm. de success. cum sim. ¶* Et ¶ consequenter quarto loco, per vulgarem substitutionem non deficiente instituto, sed testatori immediate succeditur. *§. 1. de vulg. leg. 1. eo. ¶* 5. Ius ¶ constitutionis vulgaris personale videtur, ut non transmittatur ad heredes substituti, si is decesserit antequam possit esse locus substitutioni, *l. si ex plurib. de suis & legit. her. P. l. sorores, de acq. her. P. l. qui plures, 2. 3. de vulg. P. l. heredes mei, §. cum sta, ad Trebell. P.* quia substitutio quæ nondum completi extra bona nostra est, ut respondit Paulus, *l. substitutio, 42. de acq. rer. do. P.* Et idem ad heredes plus iuris, quã habeat moriens, non transfert. *l. nemo plus iuris, de reg. iur. cum sim. ¶* 6. Substitutus ¶ vocatur in omne ius, quod habitus fuisset institutus ex testamento testatoris, si adisset hereditatem. *l. si Titius coheredi, 27. de vulg. P. ¶* 7. Quod ¶ ius accrescendi transit ad eum, ad quem transit portio iure huius substitutionis. *l. cum ex filio, 39. §. fin. eod. ¶* Impedit ¶ & 8. ne iure accrescendi pars sub conditione relicta perueniat ad pure ex alia etiam parte institutum. *Mart. in l. cum heres institutus, 2. §. fin. de acq. hered. P. & Pompo in l. si te solum, 17. de hered. instit. Sic substitutus excludit coniunctum, l. 2. §. si duo de bon. poss. sec. tab. l. vni. §. in primo, & §. fin. autem aliquid, & §. cum autem de cad. toll. nisi de contraria mente testatoris constet, l. 4. C. de instit. sub cond. facti. l. quidam testamento, de vulg. P. vel nisi sit substitutio directa copulatiue pluribus facta, arg. proxime citat. *l. si heredi plures, de condit. instit. Quod tamen diuersum est in substitutione coniunctam pluribus facta. l. fin. §. pen. de leg. 2. l. Lucius, §. Cuius ad Trebell. Verum in hac quæstione cõsidera, quando coniunctio & substitutio in eadem persona cõcurrunt, ut in l. qui patri, 9. de acq. her. P. quia tunc substitutio & coniunctio se inuicem, non autẽ expellant, ut in l. testamento, C. de impub. l. vni. quando non peten. par. ¶* 9. Substitutus ¶ vulgariter potest nasci hereditatem pupillarem, in casu l. ex duobus, 3. 4. §. filium impubem, de vulg. P.*

Postremo, ¶ substitutio vulgaris filio impuberi testatoris facta, porrigitur ad pupillarem tacitam: nisi de contraria voluntate testatoris appareat. *l. quamuis, C. de impub. l. 2. in fine, & l. iam hoc iure, de vulg. P. l. fin. de inst. & substit. sub cond. facti. C. l. quis fundum, §. qui filium, de vulg. P.* Nam quod continetur pupillaris tacita a verisimili colligitur: verisimile enim est testatorem, si eum casum cogitasset, substituisse pupillariter. Et proinde id ipsum dicendam est ac si substituisset. *l. Titius, §. Lucius, de libe. & posth. l. tale pactum, §. fin. de pact. P. l. cum res, de leg. 1. Adhæc si mens contraria appareat, cessat præsumtio, *l. cum de indebito, de probatio P.* quia in conditionibus princeps est voluntas testatoris, *l. in condi-**